

ที่ จบ ๐๐๑๙/ว ๑๙๐๗

ศาลากลางจังหวัดจันทบุรี
ถนนเลียบเนิน จบ ๒๒๐๐๐

๗ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง การดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน กิจกรรมหลักที่ ๒ พัฒนาหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน (การคัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชนต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน ปี ๒๕๖๔)

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวทางการคัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชนต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบประเมินคัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน ๑ ชุด

จังหวัดจันทบุรี ขอส่งแนวทางการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน กิจกรรมหลักที่ ๒ พัฒนาหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน สำหรับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในการวางแผนปฏิบัติงาน การติดตาม และประเมินผลในระดับพื้นที่ เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนด และไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการใช้จ่ายงบประมาณกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาท หน้าที่ และภารกิจ ในการส่งเสริมชุมชนในเขตเทศบาลด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยกระบวนการกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ในการนี้ จังหวัดจันทบุรี ขอให้อำเภอมอบหมายสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการดังนี้

๑. เน้นย้ำเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่รับผิดชอบงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ถึงแนวทางการคัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชนต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน ปี ๒๕๖๔ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๒. ดำเนินการคัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชนต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑ หมู่บ้าน พร้อมนำเข้าข้อมูลรายชื่อต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน ปี ๒๕๖๔ ลงในเว็บไซต์กองทุนแม่ของแผ่นดินของสำนักงาน ป.ป.ส.(www.kongtunmae-oncb.go.th) ให้แล้วเสร็จภายในวัน ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศร สุทธิเลิศ)
พัฒนาการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชน
โทร./โทรสาร ๐-๓๙๓๑-๑๕๖๕

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี ๒๕๖๕ Change for Good

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

การดำเนินงานหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน ที่กรมการพัฒนาชุมชนรับผิดชอบ

หมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน ได้แก่ หมู่บ้านที่ผ่านกระบวนการพัฒนาตามเกณฑ์การประเมินที่สำนักงาน ป.ป.ส. ได้กำหนด และเข้ารับพระราชทานเงินขวัญถุง หมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน จึงได้ชื่อว่า "หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน"

การส่งเสริมการจัดตั้งหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน

๑. คัดเลือกชุมชนเป้าหมาย

๑.๑ เป็นหมู่บ้าน/ชุมชนที่ไม่อยู่ในเขตเทศบาล และไม่เป็นหมู่บ้านเป้าหมายของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.)

๑.๒ พิจารณาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบเป็นลำดับแรก

๑.๓ สำรวจคุณสมบัติของหมู่บ้าน/ชุมชน ดังนี้

เนื่องจากกองทุนแม่ของแผ่นดิน ถือเป็นกองทุนที่มีความศักดิ์สิทธิ์ หมู่บ้าน/ชุมชนใดที่จะได้รับพระราชทานนั้น จำเป็นจะต้องคัดเลือกเฉพาะหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีคุณภาพไม่ได้เน้นว่าจะต้องมีจำนวนมาก ซึ่งต่อไปนี้เป็นองค์ประกอบหลักที่ใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อเข้ารับพระราชทานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ต่อไปนี้

๑) มีการพัฒนาหรืออบรมผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๒) ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน มีความเข้มแข็ง สามัคคีกัน และมีกิจกรรมที่ได้ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม

๓) มีกฎระเบียนหมู่บ้าน/ชุมชนในเรื่องยาเสพติดมีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง

๔) มีการประชุมหารือในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นนิตย์โดยเริ่มและเลิกประชุมอย่างพร้อมเพียงกัน

๕) มีการรวมกลุ่มกิจกรรมในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างหลากหลาย

๖) มีการเฝ้าระวังในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเป็นระบบ และมีการมอบหมายภารกิจที่ชัดเจน เช่น การจัดเวรยามดูแลความไม่สงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน/ชุมชน

๗) มีการสำรวจปัญหายาเสพติดและยอมรับผลไม่ปิดบัง

๘) มีการจัดกลุ่มกิจกรรมเยาวชน มีเยาวชนเข้าร่วมมาก

๙) มีกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ตรงกับสถานการณ์และสาเหตุของปัญหา

๑๐) มีประชามติของคนในหมู่บ้าน/ชุมชน เห็นชอบต่อการเข้าร่วมกองทุนแม่ของแผ่นดินอย่างกว้างขวาง

๑๑) มีกองทุนยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนหรือกองทุนอื่น ๆ ภายในหมู่บ้าน/ชุมชนที่นำมาใช้ในกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยกองทุนที่มีอยู่เหล่านี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบริหารจัดการที่ดี

๑๒) คนในหมู่บ้าน/ชุมชนกระตือรือร้นที่จะไปศึกษาเรียนรู้หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินแห่งอื่น

๑๓) มีกิจกรรมขยายทุนทางสังคมในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

๑๔) ได้รับรางวัลต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชนหลายรางวัล

๑๕) มีการบูรณาการอย่างเข้มแข็งของกลุ่มองค์กรชุมชนต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน

๒. ขยายความคิด

๒.๑ ทำความเข้าใจโครงการทุกครัวเรือน (ขั้นที่ ๑ กองทุนแม่ฯ)

๒.๒ จัดตั้งคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน (ขั้นที่ ๒ กองทุนแม่ฯ)

๒.๓ รับสมัครครัวเรือนสมาชิกเข้าร่วมโครงการ (ขั้นที่ ๓ กองทุนแม่ฯ)

๓. พิชิตปัญหายาเสพติด

๓.๑ จัดตั้งกฎชุมชนเข้มแข็ง (ขั้นที่ ๔ กองทุนแม่ฯ)

๓.๒ ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติด (ขั้นที่ ๕ กองทุนแม่ฯ)

๓.๓ จัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติด (ขั้นที่ ๖ กองทุนแม่ฯ)

๓.๔ ประชาคมคัดแยกด้วยสันติวิธี (ขั้นที่ ๗ กองทุนแม่ฯ)

๔. รักษาชีวิตชุมชนเข้มแข็ง

๔.๑ จัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกันของสมาชิก (ขั้นที่ ๘ กองทุนแม่ฯ)

๔.๒ รับรองครัวเรือนปลอดภัย (ขั้นที่ ๙ กองทุนแม่ฯ)

๔.๓ รักษาสถานะของชุมชนเข้มแข็ง (ขั้นที่ ๑๐ กองทุนแม่ฯ)

ตัวชี้วัดหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน

การคัดเลือกหมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน เพื่อเข้ารับพระราชทานกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยใช้เกณฑ์ตัวชี้วัด ๑๒ ข้อ ดังนี้

๑. ผู้นำเข้มแข็ง มีกิจกรรมรูปธรรม

ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน มีความสำคัญในกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ให้เป็นหมู่บ้านชุมชนที่เข้มแข็ง วิทยากรจะต้องให้องค์ความรู้กับผู้นำชุมชนอย่างท่องแท้ เมื่อผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชนมีความรู้ฯ ก็จะสามารถกล้าคิด กล้าทำ ในการดำเนินงานตามแนวทาง หรือองค์ความรู้ เพราะฉะนั้น ตัวชี้วัดที่ ๑ เกณฑ์ชี้วัดอยู่ที่ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อที่จะขับเคลื่อนแผนการพัฒนาหมู่บ้านไปตามแผนที่ได้วางไว้ นำไปสู่การเป็นหมู่บ้านชุมชนที่เข้มแข็งต่อไป

๒. สมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชนให้ความร่วมมือ

การเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกในหมู่บ้านซึ่งเมื่อ ผู้นำคิดแผนงานจะดำเนินการเพียงแค่กลุ่มของผู้นำย่อมไม่สำเร็จ ต้องอาศัยสมาชิกในหมู่บ้านในการสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม สังเกตได้จากการจัดกิจกรรมในทุก ๆ ด้านของหมู่บ้าน/ชุมชน สมาชิกในหมู่บ้านให้ความร่วมมือกันหรือไม่

๓. ประชุมหารือในหมู่บ้าน/ชุมชนในเรื่องยาเสพติดอยู่เป็นนิจอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อร่วมแก้ไขปัญหา

การแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน/ชุมชน มีความจำเป็นที่จะต้องให้หมู่บ้าน/ชุมชน ได้รู้ปัญหาของชุมชนอย่างแท้จริง โดยการประชุมหารือในหมู่บ้าน/ชุมชน นำปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน มาหารือเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมกันแก้ไขปัญหา ของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยเฉพาะปัญหายาเสพติด จะต้องมีการบันทึกการประชุมแนวทางแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิง

๔. กิจกรรมในหมู่บ้าน/ชุมชนดำเนินการโดยยึดหลักการพึ่งตนเอง

หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มีหลักพิจารณาอยู่

- **กรอบแนวคิด** เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ **ควรจะเป็น** โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สมารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติ เพื่อ**ความมั่นคง** และ **ความยั่งยืน** ของการพัฒนา

• **คุณลักษณะ** เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับโดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

• **คำนิยาม** ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย คุณลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

ในการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดิน หลักเศรษฐกิจพอเพียงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เมื่อทุกครัวเรือนยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง พออยู่พอมีพอกิน สมาชิกในครัวเรือนก็จะไม่ไปยุ่งกับยาเสพติด

๕. มีกฎทางสังคมเรื่องยาเสพติดและมีการบังคับใช้อย่างจริงจัง

การแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแนวทางกองทุนแม่ของแผ่นดิน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำมาตรการทางสังคม มาใช้กับสมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชน เพราะ เป็นการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยสันติวิธี เพราะฉะนั้น หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน จะต้องนำมาตรการสังคมมาใช้ มีการปรับปรุงมาตรการทางสังคมให้เป็นปัจจุบัน สมาชิกในหมู่บ้านจะต้องมีส่วนร่วมในการตั้งกฎชุมชน

๖. มีกลไกเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเป็นระบบและมอบหมายภารกิจที่ชัดเจน

หมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน เป็นการฝึกให้ชุมชนได้ดูแลชุมชน กำหนดมาตรการการเฝ้าระวังปัญหาของชุมชนในทุก ๆ ด้าน โดยนำกำลังประชาชนที่มีอยู่ เช่น ชรบ., อปพร. ฯลฯ เข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

๗. มีการค้นหาผู้เสพ ผู้ค้า อยู่เสมอโดยไม่ปิดบัง

หมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการประชาคมค้นหาปัญหายาเสพติดอยู่เสมอ ซึ่งจะตรงกับขั้นตอนที่ ๗ ของการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดิน เพื่อหาวิธีการในการร่วมกันแก้ไขปัญหา เป็นตัวชี้วัดที่ต้องมีผลการดำเนินการอยู่ใน**เกณฑ์ดี**มาก

๘. มีกิจกรรมป้องกัน/แก้ไขปัญหายาเสพติด

กิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สามารถดำเนินการได้หลาย ๆ กิจกรรม ในวันสำคัญต่าง ๆ หรือการคิดริเริ่มของผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน นำสมาชิกในหมู่บ้าน เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อปลูกจิตสำนึก เรื่องปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นตัวชี้วัดที่ต้องมีผลการดำเนินการอยู่ใน**เกณฑ์ดีมาก**

๙. กิจกรรมประชามติคนในหมู่บ้าน/ชุมชนยินดีเข้าร่วม

การจะสมัครเข้าร่วมโครงการกองทุนแม่ของแผ่นดิน ผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชน จะต้องทำประชามติของคนในชุมชน ว่าเห็นชอบเข้าร่วมเป็นหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน เพราะการดำเนินงานการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม จะดำเนินงานเฉพาะผู้นำหมู่บ้าน/ชุมชนไม่ได้ จะต้องอาศัยคนในหมู่บ้าน/ชุมชนให้ความร่วมมือ เป็นตัวชี้วัดที่ต้องมีผลการดำเนินการอยู่ใน**เกณฑ์ดีมาก**

๑๐. มีการจัดตั้งกองทุนยาเสพติดของหมู่บ้าน/ชุมชนเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และมีการบริหารจัดการกองทุนด้วยความเรียบร้อย

การจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นทุนศรัทธา ที่จะร่วมกันจัดตั้งกองทุนฯ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อเป็นกองทุนในการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อรองรับทุนศักดิ์สิทธิ์ เป็นตัวชี้วัดที่ต้องมีผลการดำเนินการอยู่ใน**เกณฑ์ดีมาก**

๑๑. มีการบูรณาการกับองค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้สูงอายุ ฯลฯ

มีความร่วมมือจากองค์กรต่าง ๆ ที่อยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน เข้าร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เข้มแข็ง เป็นรูปธรรม

๑๒. มีกิจกรรมแสดงความจงรักภักดีอย่างสม่ำเสมอ

หมู่บ้านต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดิน ต้องมีกิจกรรมที่แสดงออกถึงความจงรักภักดี อย่างเป็นรูปธรรม มีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ อยู่เป็นประจำ คนในหมู่บ้านมีความสำนึกในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

ข้อเน้นย้ำ กิจกรรมที่ต้องดำเนินการอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ได้แก่ ข้อ ๗, ๘, ๙, ๑๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

แบบประเมินคัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน

ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....หมู่ที่.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

อยู่ในเขตปกครองขององค์กรปกครองท้องถิ่นใด (โปรดเลือกและระบุชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลรับผิดชอบ)

○ เทศบาลนคร.....○ เทศบาลเมือง.....○ เมืองพัทยา

○ เทศบาลตำบล.....○ อบต. .....

กิจกรรม	ตัวบ่งชี้/ค่าคะแนน					ผลการประเมิน
	A	B	C	D	F	
๑. ผู้นำเข้มแข็ง มีกิจกรรมรูปธรรม	- ผู้นำเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชนทุกครั้ง - ผู้นำอำนวยความสะดวกและร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเต็มที่ - ผู้นำสามารถผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง	- ผู้นำเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชนบ่อยครั้ง - ผู้นำอำนวยความสะดวกและร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชนตามสมควร - ผู้นำสามารถผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนได้ตามสมควร	- ผู้นำเข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชนนานๆ ครั้ง - ผู้นำอำนวยความสะดวกและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชนนาน ๆ ครั้ง - ผู้นำสามารถผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนได้บ้างนาน ๆ ครั้ง	- ผู้นำมักจะไม่เข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้าน/ชุมชน - ผู้นำไม่เคยอำนวยความสะดวกและร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน	- ผู้นำไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ ของหมู่บ้าน/ชุมชน - ผู้นำไม่เคยอำนวยความสะดวกและร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F
๒. สมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชนให้ความร่วมมือ	- ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน	- ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไปเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน	- ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน	- ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชนร้อยละ ๕๐ ขึ้นไปเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน	- ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชนน้อยกว่าร้อยละ ๕๐ เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F
๓. ประชุมหารือในหมู่บ้าน/ชุมชนในเรื่องยาเสพติดอยู่เป็นนิจ อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อร่วมแก้ไขปัญหา	- หมู่บ้าน/ชุมชนมีการประชุมหารือเรื่องยาเสพติด อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง	- หมู่บ้าน/ชุมชนมีการประชุมหารือเรื่องยาเสพติด อย่างน้อย ๒ เดือน/ครั้ง	- หมู่บ้าน/ชุมชนมีการประชุมหารือเรื่องยาเสพติด อย่างน้อย ๔ เดือน/ครั้ง	- หมู่บ้าน/ชุมชนมีการประชุมหารือเรื่องยาเสพติด อย่างน้อย ปีละ ๑ ครั้ง	- หมู่บ้าน/ชุมชนไม่มีการประชุมหารือเรื่องยาเสพติด	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F
๔. กิจกรรมในหมู่บ้าน/ชุมชนดำเนินการโดยยึดหลักการพึ่งตนเอง	- กิจกรรมส่วนใหญ่ที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน กลไกการขับเคลื่อนงานหลักคือแกนนำชาวบ้านและคนในชุมชน โดยมีหน่วยงานรัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน NGOs และองค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล เป็นฝ่าย สนับสนุน	- กิจกรรมส่วนใหญ่ที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน กลไกการขับเคลื่อนงานหลักคือองค์กรพัฒนาเอกชน NGOs และองค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล โดยดำเนินการร่วมกับแกนนำชาวบ้านและคนในชุมชน	- กิจกรรมส่วนใหญ่ที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน กลไกการขับเคลื่อนงานหลักคือหน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน NGOs	- กิจกรรมส่วนใหญ่ที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน กลไกการขับเคลื่อนงานหลักคือหน่วยงานภาครัฐ	- ไม่มีการจัดกิจกรรมในหมู่บ้าน/ชุมชน	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F
๕. มีกฎหมายสังคมเรื่องยาเสพติดและมีการบังคับใช้อย่างจริงจัง	- ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีกฎหมายสังคมเรื่องยาเสพติด - มีการกำหนดกฎหมายสังคมเรื่องยาเสพติดเป็นลายลักษณ์อักษร - มีการทำความเข้าใจกับคนในชุมชนเรื่องกฎหมายสังคมเรื่องยาเสพติด - มีการบังคับใช้กฎหมายสังคมเรื่องยาเสพติดอย่างจริงจัง	- ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีกฎหมายสังคมเรื่องยาเสพติด - มีการกำหนดกฎหมายสังคมเรื่องยาเสพติดเป็นลายลักษณ์อักษร - มีการทำความเข้าใจกับคนในชุมชนเรื่องกฎหมายสังคมเรื่องยาเสพติด	- ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีกฎหมายสังคมเรื่องยาเสพติด - มีการกำหนดกฎหมายสังคมเรื่องยาเสพติดเป็นลายลักษณ์อักษร	- ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีกฎหมายสังคมเรื่องยาเสพติด	- ในหมู่บ้าน/ชุมชนไม่มีการใช้กฎหมายสังคมเรื่องยาเสพติด	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F

กิจกรรม	ตัวบ่งชี้/ค่าคะแนน					ผลการประเมิน
	A	B	C	D	F	
๖. มีกลไกการเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเป็นระบบและมอบหมายภารกิจที่ชัดเจน	- มีกลไกการเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน - มีการมอบหมายภารกิจเป็นลายลักษณ์อักษร - มีระบบการติดตามผลงานการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม - มีการปรับปรุงระบบกลไกการเฝ้าระวังให้มีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ	- มีกลไกการเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน - มีการมอบหมายภารกิจเป็นลายลักษณ์อักษร - มีระบบการติดตามผลงานการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม	- มีกลไกการเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน - มีการมอบหมายภารกิจเป็นลายลักษณ์อักษร	- มีกลไกการเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน	- ไม่มีกลไกการเฝ้าระวังยาเสพติด	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F
๗. มีการค้นหาผู้เสพ ผู้ค้าอยู่เสมอโดยไม่ปิดบัง	- มีการทำประชาคม (โดยชุมชน) เพื่อค้นหาผู้เสพ ผู้ค้า หรือมีกิจกรรมสำรวจสถานการณ์ยาเสพติด (การเพิ่มขึ้น หรือลดลงของจำนวนผู้เสพ ผู้ค้าในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน) เป็นประจำทุกเดือน	- มีการทำประชาคม (โดยชุมชน) เพื่อค้นหาผู้เสพ ผู้ค้า หรือมีกิจกรรมสำรวจสถานการณ์ยาเสพติด (การเพิ่มขึ้น หรือลดลงของจำนวนผู้เสพ ผู้ค้าในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน) เป็นประจำทุก ๓ เดือน	- มีการทำประชาคม (โดยชุมชน) เพื่อค้นหาผู้เสพ ผู้ค้า หรือมีกิจกรรมสำรวจสถานการณ์ยาเสพติด (การเพิ่มขึ้น หรือลดลงของจำนวนผู้เสพ ผู้ค้าในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน) เป็นประจำทุก ๖ เดือน	- มีการทำประชาคม (โดยชุมชน) เพื่อค้นหาผู้เสพ ผู้ค้า หรือมีกิจกรรมสำรวจสถานการณ์ยาเสพติด (การเพิ่มขึ้น หรือลดลงของจำนวนผู้เสพ ผู้ค้าในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน) เป็นประจำทุก ๑ ปี	- ไม่มีการค้นหาผู้เสพ ผู้ค้า หรือมีกิจกรรมสำรวจสถานการณ์ยาเสพติด (การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนผู้เสพ ผู้ค้า ในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน)	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F
๘. มีกิจกรรมป้องกัน/แก้ไขปัญหายาเสพติด	- มีกิจกรรมป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดต่อเนื่องเป็นประจำทุกเดือน	- มีกิจกรรมป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดเฉลี่ยทุก ๒ เดือน	- มีกิจกรรมป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดเฉลี่ยทุก ๔ เดือน	- มีกิจกรรมป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดเฉลี่ยทุก ๑ ปี	- ไม่มีกิจกรรมป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F
๙. กิจกรรมประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนยินดีเข้าร่วม	- ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน มีประชาชนยินดีเข้าร่วมดำเนินการตามแนวกองทุนแม่ฯ ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป	- ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน มีประชาชนยินดีเข้าร่วมดำเนินการตามแนวกองทุนแม่ฯ ร้อยละ ๓๐ ขึ้นไป	- ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน มีประชาชนยินดีเข้าร่วมดำเนินการตามแนวกองทุนแม่ฯ ร้อยละ ๒๐ ขึ้นไป	- ครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน มีประชาชนยินดีเข้าร่วมดำเนินการตามแนวกองทุนแม่ฯ ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป	- ไม่มีครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชนยินดีเข้าร่วมดำเนินการตามแนวกองทุนแม่ฯ	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F
๑๐. มีเงินกองกลางของหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และมีการบริหารจัดการด้วยความเรียบร้อย	- มีเงินกองกลางสำหรับทำกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด - มีคณะกรรมการดูแลเงินฯ - มีระเบียบการใช้จ่ายเงินฯ - มีการจัดทำบัญชี/หลักฐานการใช้เงิน - มีการนำเงินมาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมป้องกันและแก้ไขยาเสพติด - มีการระดมทุนอย่างต่อเนื่อง	- มีเงินกองกลางสำหรับทำกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด - มีคณะกรรมการดูแลเงินฯ - มีระเบียบการใช้จ่ายเงินฯ - มีการจัดทำบัญชี/หลักฐานการใช้เงิน - มีการนำเงินมาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมป้องกันและแก้ไขยาเสพติด	- มีเงินกองกลางสำหรับทำกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด - มีการดูแลเงินกองกลางในรูปของคณะกรรมการ - มีการกำหนดระเบียบการใช้จ่ายเงินกองกลาง	- มีเงินกองกลางไว้ใช้สำหรับทำกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	- ไม่มีเงินกองกลางเพื่อทำกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F
๑๑. มีการบูรณาการกับองค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้สูงอายุ ฯลฯ	- มีการเชื่อมโยงบูรณาการกับองค์กรอื่น ๆ ของหมู่บ้านมากกว่า ๔ องค์กรขึ้นไป	- มีการเชื่อมโยงบูรณาการกับองค์กรอื่น ๆ ของหมู่บ้าน ๓ องค์กร	- มีการเชื่อมโยงบูรณาการกับองค์กรอื่น ๆ ของหมู่บ้าน ๒ องค์กร	- มีการเชื่อมโยงบูรณาการกับองค์กรอื่น ๆ ของหมู่บ้าน ๑ องค์กร	- ไม่มีการบูรณาการกับองค์กรอื่น ๆ	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F
๑๒. มีกิจกรรมแสดงความจงรักภักดีอย่างสม่ำเสมอ	- (ในรอบปี) มีกิจกรรมแสดงความจงรักภักดี ๔ กิจกรรมขึ้นไป	- (ในรอบปี) มีกิจกรรมแสดงความจงรักภักดี ๓ กิจกรรม	- (ในรอบปี) มีกิจกรรมแสดงความจงรักภักดี ๒ กิจกรรม	- (ในรอบปี) มีกิจกรรมแสดงความจงรักภักดี ๑ กิจกรรม	- (ในรอบปี) ยังไม่มีการจัดกิจกรรมแสดงความจงรักภักดี	☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ F

เงื่อนไขการประเมิน

ประเมินจากการดำเนินกิจกรรมสำคัญของหมู่บ้าน/ชุมชนนั้นๆ จำนวน ๑๒ กิจกรรม (ข้อ) โดยแต่ละข้อมีระดับการประเมิน ๕ ระดับ ตามตัวบ่งชี้/ค่าคะแนน A B C D F โดย

A มีค่าคะแนนเท่ากับ ๕

B มีค่าคะแนนเท่ากับ ๔

C มีค่าคะแนนเท่ากับ ๓

D มีค่าคะแนนเท่ากับ ๒

F มีค่าคะแนนเท่ากับ ๑

รวมคะแนนเต็ม ๖๐ คะแนน

หมู่บ้าน/ชุมชนที่จะได้รับการรับรองและเสนอรายชื่อเป็น "หมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน" ต้องผ่านการประเมิน โดยมีเงื่อนไขสำคัญ ดังนี้

๑. เกณฑ์ประเมินบังคับ ๔ ข้อ (ข้อ ๗, ๘, ๙ และ ๑๐) ต้องมีผลคะแนนประเมินรวมกันไม่น้อยกว่า ๒๐ คะแนน (ข้อละไม่น้อยกว่า ๕ คะแนน)

๒. ผลคะแนนประเมินภาพรวมไม่น้อยกว่า ๔๘ คะแนน (คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของคะแนนเต็ม)